

บันทึกความเห็นทางกฎหมาย
เรื่อง การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา

ด้วยสำนักงานการคลังและงบประมาณ ได้มีหนังสือ ที่ สว ๐๐๐๔.๐๔/๖๑๒ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ความว่า เนื่องด้วยปัจจุบันคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาได้มีการสรรหาบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานกรรมการการของวุฒิสภา โดยได้มีข้อหารือมายังสำนักงานการคลังและงบประมาณ รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานของคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ในแต่ละคณะ สามารถแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานของสมาชิกวุฒิสภา ได้หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ หากสามารถแต่งตั้งบุคคลตามประเด็นที่ ๑ ได้ สามารถรับค่าตอบแทน ทั้ง ๒ ตำแหน่ง ได้หรือไม่

เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรอบคอบ สำนักกฎหมายจึงได้มีหนังสือ ที่ สว ๐๐๑๒.๑๒/๓๕๘ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ขอรื้อความเห็นเบื้องต้นของสำนักงานการคลังและงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณา เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการคลังและงบประมาณ เพื่อขอรื้อความเห็นเบื้องต้น ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาของสำนักงานการคลังและงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินการในกรณีดังกล่าว โดยสำนักงานการคลังและงบประมาณได้มีหนังสือ ที่ สว ๐๐๐๔.๐๔/๖๓๓ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ความเห็นเบื้องต้นของสำนักงานการคลังและงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณา เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา เรียน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย โดยสำนักงานการคลังและงบประมาณได้พิจารณาแล้วมีความเห็นเบื้องต้นสรุปได้ดังนี้

๑. การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา มีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา และประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ โดยระเบียบรัฐสภาและประกาศวุฒิสภา ทั้ง ๒ ฉบับ มิได้กำหนดเกี่ยวกับประเด็นตามข้อหารือดังกล่าวไว้

๒. การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาจะต้องเป็นผู้เสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสำนักบริหารงานกลาง โดยกลุ่มงานบริหารทั่วไป จะเป็นผู้ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา

๓. การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภาจะต้องเป็นผู้เสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสำนักบริหารงานกลาง โดยกลุ่มงานบริหารทั่วไป จะเป็นผู้ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา

๔. การเบิกจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา และผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา สำนักบริหารงานกลางจะแจ้งคำสั่งแต่งตั้งไปยังสำนักการคลังและงบประมาณทุกครั้งเมื่อมีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง หรือมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น กลุ่มงานการเงิน สำนักการคลังและงบประมาณ จะต้องดำเนินการเบิกจ่ายค่าตอบแทนตามคำสั่งที่สำนักบริหารงานกลางแจ้ง ทั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามความเห็นเบื้องต้นของสำนักการคลังและงบประมาณ

สำนักกฎหมาย โดยกลุ่มงานกฎหมาย ๑ ได้ดำเนินการพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะ สามารถแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในขณะเดียวกันได้ หรือไม่

กรณีตามประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะนั้น ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖ และข้อ ๗^๑ ได้กำหนดว่า เพื่อประโยชน์

^๑ ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖ และข้อ ๗ กำหนดว่า

“ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ให้มีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำสภาในแต่ละคณะ ในตำแหน่งและอัตราค่าตอบแทน ดังต่อไปนี้

- ก. กรณีแต่งตั้งบุคคลที่มีได้เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- (๑) ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท
 - (๒) ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๙,๐๐๐ บาท
 - (๓) นักวิชาการประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๘,๐๐๐ บาท
 - (๔) เลขานุการประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท
- ข. กรณีแต่งตั้งบุคคลที่เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- (๑) ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๗,๕๐๐ บาท
 - (๒) ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๖,๕๐๐ บาท
 - (๓) นักวิชาการประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท
 - (๔) เลขานุการประจำคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราเดือนละ ๔,๕๐๐ บาท

จำนวนตำแหน่งที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ ในคณะกรรมการการสามัญประจำสภาแต่ละคณะ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด โดยคำนึงถึงงบประมาณสำหรับปีงบประมาณนั้น ๆ”

ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ให้มีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่ คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะ ได้แก่ การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา ประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และ เลขานุการประจำคณะกรรมการ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแต่งตั้ง คุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคล ที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่ประธานวุฒิสภาเป็นผู้กำหนด ซึ่งประธานวุฒิสภาได้มีประกาศ วุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่ คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๓^๑ กำหนดคุณสมบัติทั่วไปสำหรับบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ได้แก่ ต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ สำหรับที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ และนักวิชาการประจำคณะกรรมการ และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ สำหรับเลขานุการประจำ คณะกรรมการ และเป็นผู้ที่เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ รวมทั้งบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้อง เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ประกาศ วุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำ วุฒิสภา ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖^๒ กำหนดเพิ่มเติมด้วย ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

“ข้อ ๗ การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และ หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด”

^๑ ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคล เพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๓ กำหนดว่า

“ข้อ ๓ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำ คณะกรรมการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ สำหรับที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำ คณะกรรมการ และนักวิชาการประจำคณะกรรมการ และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์สำหรับเลขานุการประจำ คณะกรรมการ
- (๓) เป็นผู้ที่เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความ บริสุทธิ์ใจ
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๕) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม
- (๖) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๗) ไม่เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา”

^๒ ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคล เพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ กำหนดว่า

“ข้อ ๔ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ และผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ จะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงาน ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นพอสมควร หรือ

ประธานคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาแต่ละคณะจะเป็นผู้เสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามมติของคณะกรรมการ และให้คำรับรองว่าผู้นั้นมีประสบการณ์หรือมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานที่อยู่ในหน้าที่ตามที่ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๑๑^๕ กำหนด

สำหรับลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภานั้น ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๒^๕ และข้อ ๓^๖ ได้กำหนดให้ บุคคลดังกล่าวต้องไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย และไม่เป็นผู้รับราชการ รัฐสภาสามัญ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา รวมทั้งกำหนดให้บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งดังกล่าวจะดำรงตำแหน่งได้เพียงตำแหน่งเดียวและจะดำรงตำแหน่งมากกว่าหนึ่งคณะมิได้

(๒) มีคุณสมบัติพิเศษตามที่คณะกรรมการประสงค์ตามลักษณะงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นเป็นอย่างดี”

“ข้อ ๕ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ จะต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และเคยศึกษาวิชาเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น หรือ

(๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการ ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเคยศึกษา วิจัย หรือมีผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่องานของคณะกรรมการ”

“ข้อ ๖ เลขานุการประจำคณะกรรมการ จะต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือ

(๒) สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และมีความรู้ความสามารถในการทำงานด้านเลขานุการและธุรการของคณะกรรมการเป็นอย่างดี”

“ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๑๑ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๑ ให้ประธานคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาแต่ละคณะเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ หรือข้อ ๖ ตามมติของคณะกรรมการ เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ โดยประธานคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาต้องให้คำรับรองว่า ผู้นั้นมีประสบการณ์หรือมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานที่อยู่ในหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากำหนด”

“ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๒ กำหนดว่า

“ข้อ ๒ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามประกาศนี้ ได้แก่ การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ

(๒) ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ

(๓) นักวิชาการประจำคณะกรรมการ

(๔) เลขานุการประจำคณะกรรมการ

การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ในคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะ ให้ระบุชื่อของคณะกรรมการนั้นไว้ในแต่ละตำแหน่งด้วย และบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวจะดำรงตำแหน่งได้เพียงตำแหน่งเดียวและจะดำรงตำแหน่งมากกว่าหนึ่งคณะมิได้”

^๖ อ้างแล้ว โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ หน้า ๓

เมื่อพิจารณาประเด็นตามข้อหาหรือประกอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว จึงพิจารณาได้ว่า บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะ นอกจากจะต้องเป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๓^๗ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖^๘ กำหนดแล้ว บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๒^๙ และข้อ ๓^{๑๐} กำหนดด้วย กล่าวคือ ต้องไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย และไม่เข้าราชการรัฐสภาสามัญ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ สังกัดรัฐสภา รวมทั้งบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งจะดำรงตำแหน่งได้เพียงตำแหน่งเดียวในตำแหน่งที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ หรือเลขานุการประจำคณะกรรมการ และจะดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการมากกว่าหนึ่งคณะมิได้ ทั้งนี้ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามดังกล่าว มิได้กำหนดข้อห้ามในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะจากบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในขณะเดียวกันไว้แต่ประการใด ประกอบกับประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ข้อ ๒^{๑๑} และข้อ ๓^{๑๒} ก็ได้กำหนดข้อห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา จากบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาไว้เช่นเดียวกัน

^๗ อ้างแล้ว โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ หน้า ๓

^๘ อ้างแล้ว โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓ หน้า ๓ - ๔

^๙ อ้างแล้ว โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕ หน้า ๔

^{๑๐} อ้างแล้ว โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ หน้า ๓

^{๑๑} ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ข้อ ๒ กำหนดว่า

“ข้อ ๒ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาแต่ละคนตามประกาศนี้ ได้แก่การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ผู้ชำนาญการประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา

(๓) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาคนหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ได้เพียงตำแหน่งเดียว และบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่เป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภาคนอื่นในตำแหน่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓)”

^{๑๒} ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ข้อ ๓ กำหนดว่า

“ข้อ ๓ ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา ผู้ชำนาญการประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา และผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

ดังนั้น กรณีตามประเด็นข้อหาดังกล่าว ประธานคณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาก็มีอำนาจเสนอชื่อบุคคลที่เป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาได้ตามที่เห็นสมควร

ประเด็นที่ ๒ หากสามารถแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะ จากบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในขณะเดียวกันได้แล้ว บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวจะได้รับค่าตอบแทนจากการดำรงตำแหน่งทั้ง ๒ ตำแหน่ง พร้อมกันได้ หรือไม่

กรณีตามประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนสำหรับบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภานั้น ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๑๔^{๑๓} ได้กำหนดให้ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖^{๑๔} โดยกำหนดอัตราค่าตอบแทนสำหรับกรรมการแต่งตั้งบุคคลที่มีได้เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และกรรมการแต่งตั้งบุคคลที่เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจไว้

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนเป็นรายเดือนสำหรับบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะดังกล่าวข้างต้นแล้ว จึงพิจารณาได้ว่า เมื่อกฎหมายกำหนดให้การดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเงื่อนไขของสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งใด โดยมีได้

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์สำหรับผู้ชำนาญการประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา และมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์สำหรับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

(๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) ไม่เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

(๖) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม

(๗) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา และผู้ชำนาญการประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา นอกจากมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง พนักงานหน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ”

^{๑๓} ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๑๔ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๔ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยให้ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งด้วย”

^{๑๔} อ้างแล้ว โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ หน้า ๒

มีการกำหนดหลักเกณฑ์อันเป็นข้อยกเว้นในเรื่องการได้รับค่าตอบแทนดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะแล้ว หากมีการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใด บุคคลดังกล่าวก็มีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น หากมีการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ หรือเลขานุการประจำคณะกรรมการ จากบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในขณะเดียวกัน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา แล้ว บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งก็ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนในตำแหน่งใด ๆ ที่ตนได้รับการแต่งตั้งตามอัตราที่ระเบียบฯ กำหนด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาจะมีได้กำหนดข้อห้ามที่จะแต่งตั้งบุคคลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในขณะเดียวกันไว้ก็ตาม แต่โดยที่เจตนารมณ์ในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภา มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อที่จะกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวในการสนับสนุนงานในด้านต่าง ๆ และสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาหรือสมาชิกวุฒิสภาได้ตามที่ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙^{๑๕} และประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙^{๑๖} กำหนด ดังนั้น ในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา จึงควรพิจารณา

^{๑๕} ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ กำหนดว่า

“ข้อ ๗ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้คำปรึกษา แนะนำและแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ”

“ข้อ ๘ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานทางวิชาการของคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำงานทางวิชาการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือประธานคณะกรรมการมอบหมาย

(๒) ริเริ่ม เสนอแนะ และให้คำปรึกษาทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น ๆ

(๓) ประสานงานทางวิชาการกับคณะกรรมการคณะต่าง ๆ”

“ข้อ ๙ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่คณะกรรมการมอบหมาย”

^{๑๖} ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกวุฒิสภา ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ กำหนดว่า

“ข้อ ๗ ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกวุฒิสภา”

“ข้อ ๘ ผู้ชำนาญการประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาค้นคว้าข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายประกอบการดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ศึกษาสภาพปัญหาและข้อร้องเรียนต่าง ๆ เพื่อรวบรวม จัดทำสถิติ กระทบทุถาม ข้อหาหรือ หรือข้อเสนอแนะ

อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา”

“ข้อ ๙ ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่สมาชิกวุฒิสภากำหนด”

โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวสามารถ ปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อนึ่ง ความเห็นของสำนักกฎหมายดังกล่าว เป็นเพียงความเห็นเบื้องต้นสำหรับ ประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่ขอหารือตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น มิได้มีผลผูกพันองค์กร ที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาวินิจฉัยแต่อย่างใด ทั้งนี้ โดยประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๑๘ วรรคสอง^{๓๗} ได้กำหนดให้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้เสนอ ก.ร. พิจารณาและวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ตุลาคม ๒๕๖๒

^{๓๗} ประกาศวุฒิสภา ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคล เพื่อปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๑๘ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๘ ให้เลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้เสนอ ก.ร. พิจารณาและวินิจฉัย”